

KONCEPCE ARCHITEKTONICKÉHO DOHLEDU

Žďár nad Sázavou

RADEK STUDENÝ A

TÝM PRACOVNÍ SKUPINY

KONCEPCE ARCHITEKTONICKÉHO DOHLEDU

ČERVEN 2015

KONCEPCE ARCHITEKTONICKÉHO DOHLEDU – ZÁVĚREČNÝ VÝSTUP PRO RADU MĚSTA

„KONCEPCE ARCHITEKTONICKÉHO DOHLEDU“

Vedoucí skupiny: Radek Studený (člen komise rozvoje a životního prostředí)

Tým pracovní skupiny: Mgr. Zdeněk Navrátil (starosta města)

Ing. Irena Škodová (Odbor rozvoje a územního plánování)

Ing. Aleš Studený (předseda komise rozvoje a životního prostředí)

Geneze

- Zápisem z 1. jednání komise rozvoje města a ŽP konané dne 20. 1. 2015 ve Žďáře nad Sázavou bylo RM doporučeno zřídit pracovní skupinu Koncepce architektonického dohledu, která navrhne, jak by měla probíhat tvorba a kontrola koncepce architektonického dohledu pro město Žďár nad Sázavou.
- Zápisem z 10. schůze rady města konané dne 9. 2. 2015 ve Žďáře nad Sázavou bylo RM přijato Usn. 83/2015/ORUP – schválení vzniku pracovní skupiny Koncepce architektonického dohledu, která navrhne integraci architektonického dohledu do struktury MěÚ. Součástí její činnosti je příprava variantních řešení integrace architektonického dohledu, a to včetně personálních či finančních požadavků na integraci tohoto systému. Předsedou pracovní skupiny jmenuje Radka Studeného. Rada města pověřuje Komisi rozvoje města a ŽP předložit výstupy z jednání této pracovní skupiny nejpozději do 30.6.2015

Činnost pracovní skupiny

Vedoucí skupiny Radek Studený do 9.3.2015 předložil dle pověření RM členy pracovní skupiny, kteří budou pracovat na zadaném úkolu.

Tým pracovní skupiny: Radek Studený (člen komise rozvoje a životního prostředí)

Mgr. Zdeněk Navrátil (starosta města)

Ing. Irena Škodová (Odbor rozvoje a územního plánování)

Ing. Aleš Studený (předseda komise rozvoje a životního prostředí)

Na prvním setkání bylo dohodnuto, že k jednání o koncepci architektonického dohledu budou přizváni i odborní zástupci z oboru, kteří budou přínosem a zároveň i oponentem v našem posuzování.

Tým odborníků: Ing. arch. Martin Zezula
Ing. arch. Tomáš Bezchleba
Ing. arch. Jan Psota

Pracovní skupina na základě doporučení České komory architektů, se kterou je při plánování koncepce v úzkém kontaktu, vytipovala města podobné velikosti, které mají s útvarem hlavního architekta dlouhodobé zkušenosti. Následně byly s danými architekty a zástupci měst sjednány schůzky a podniknuty výjezdní konzultace s cílem načerpat zkušenosti, a to jak z pohledu architektů, tak i z pohledu samosprávy jednotlivých obcí.

Konzultace s architekty:	Ing. arch. Marek Janatka, Ph.D	- architekt města Chrudim
	Ing. arch. Milan Košář	- architekt města Vysoké Mýto a Ústí nad Orlicí
	Ing. arch. Zdeňka Vydrová	- architekt města Litomyšl
	Ing. arch. Petr Lešek	- aktivní člen ČKA

Kdo je městský architekt

Městský architekt by měl být vysoce vzdělanou osobou s dostatečně dlouhou praxí v oboru, schopnou otevřeného koncepčního myšlení, s jasnou představou o prostorovém uspořádání a budoucím vývoji města. Podstata jeho činnosti je především v udržování a rozvoji města z hlediska architektonického, urbanistického, estetického, územně plánovacího, dopravního a dalších. Dá se tedy říci, že je to supervizor, koordinátor a nositel koncepce v uvedených oblastech, zároveň je tvůrčím pracovníkem ve vybraných otázkách a hlavně expertním poradcem při poskytování kvalifikovaných informací. Je to odborný konzultant a konceptor, který hájí zájmy města, aniž by svým výkonem a subjektivním pohledem bránil vzniku kvalitního urbanismu a architektury.

Náplň činnosti architekta

Činnost v oblasti:

- Urbanisticko-architektonického rozvoje města.
- Tvorba veřejného prostoru, včetně řešení oprav, rekonstrukcí a městského mobiliáře.
- Řešení staveb (rekonstrukcí a novostaveb) v exponovaných nebo významných místech města.
- Péče o historické dědictví města.
- Předkládání návrhů a doporučení orgánům města na urbanisticko-architektonické úpravy a opatření ve městě.
- Spolupracuje s odborem rozvoje a ÚP při pořizování územně plánovacích dokumentací, dle potřeby se podílí na přípravě a zpracování zadávacích podmínek pro ÚPD a územní studie.

- Účast ve výběrových komisích.
- Účast při veřejných projednáních.
- Je konzultantem a odborným poradcem pro městské orgány především v záležitostech urbanismu a architektury města.
- Komunikace s veřejností.
- Organizace architektonických a urbanistických soutěží.
- Zpracování neformálních koncepčních dokumentů, návrhů a studií rozvoje.
- Koordinování investičních akcí s hlediska architektonicko-urbanistického.
- Usměrnování soukromých investičních záměrů z hlediska jejich potenciálního vlivu na urbanisticko-architektonický rozvoj města.
- Iniciování, vytváření a implementace vizí města.
- Spolupracuje s odborem rozvoje a ÚP, technickou správou budov města a odborem komunálních služeb na přípravné a projektové dokumentaci staveb pořizovaných z prostředků města, z hlediska architektonického řešení.
- Spolupracuje s majetkoprávním odborem.

Konzultační a poradenská činnost pro:

- Orgány města, komise a výbory.
- Odbory, jejichž činnost se dotýká urbanismu a architektury, životního prostředí, památkové péče atd.
- Občany města, investory.

Právo a legislativa umožňující činnost městského architekta

Dosud neexistuje právní vymezení činnosti městského architekta. Výkon funkce městského architekta nemá zatím v zákoně oporu. Právní řád ČR povinnost mít městského architekta neukládá, pouze doporučuje, stavební zákon pojem městský architekt nezná. Lze však využít řadu podpůrných ustanovení:

- Obec je povinna pečovat o všestranný rozvoj svého území podle § 2 zákona o obcích.
- Obec má právo zřizovat jako iniciační a poradní orgány komise a výbory, v rámci nichž může architekt města vykonávat svou činnost (§ 117 a § 122 zákona o obcích).
- Podle § 174 stavebního zákona lze v územních, stavebních a dalších řízeních využít součinnosti experta.
- Cíle a úkoly územního plánování uvedené v § 18 a § 19 stavebního zákona rovněž odůvodňují expertní spolupráci architekta.
- Obec je podle § 85 účastníkem všech územních řízení, ve kterých může svá vyjádření podávat například na základě doporučení městského architekta.

Forma výkonu městského architekta

Vzhledem k tomu, že právní řád neukládá obcím povinnost zřízení architektonického dohledu a městský architekt nemá postavení dotčeného orgánu, je především nutné zdůraznit, že výkon práce architekta je založen především na politické vůli vedení města.

• **Externí expertní součinnost**

- + Rovnocenný vztah s vedením města
- + Osobní zodpovědnost
- + Není vázán zaměstnaneckými povinnostmi a má značnou míru nezávislosti
- + Podstata výkonu funkce architekta je, že musí stále tvořit a být v neustálém běhu a nesmí ho zahltit zbytečná agenda
- + Výkon cca 90 - 120 hodin měsíčně
- Výkyvy časových možností
- Snadné vypovězení smlouvy

• **Zaměstnanecký poměr**

- + Kontinuální přítomnost ve městě při řešení problémů
- + Dostatečný čas na práci
- Zahlcení agendou
- Pochybnosti o nezávislosti
- Neosobní přístup (vztah zaměstnanec / zaměstnavatel)
- Absence vlastní projekční činnosti, ztráta rozvoje
- Problematické honorování (zařazení do platové třídy)

• **Skupina expertů (architektů)**

- + Velký rozhled a vysoký výkon (složeno z architektů, urbanistů, krajinářů atd.)
- Vysoké finanční náklady
- Tato forma není vhodná pro velikost našeho města

Požadavky na profesní a osobní dovednosti

- Ukončené vysokoškolské vzdělání v oboru architektura a urbanismus
- Platná autorizace A.1 (A.0 výhodou)
- Min. praxe v oboru 7 let
- Zkušenosti se zpracováváním územně plánovacích podkladů a dokumentací
- Projekční činnost, zpracovávání architektonických návrhů
- Znalost zákona o obcích, zkušenosti se státní správou a samosprávou
- Znalost stavebního zákona a jeho prováděcích vyhlášek
- Znalost místního prostředí a prostorových vazeb
- Praktické zkušenosti
- Schopnost argumentace odborné i právní

- Schopnost systematického řešení problémů
- Výborné komunikační schopnosti a vystupování, komunikace s médii
- Politická nezávislost

Výběrové řízení

Nabízí se dvě formy výběrového řízení na funkci architektonického dohledu:

- **Výběr ze skupiny odborníků**

Na základě doporučení, nebo praktických zkušeností můžeme přímo oslovit adepty z řad významných architektů a tuto pozici jim nabídnout. Předpoklad dlouhodobé spolupráce.

- **Výběr formou výběrového řízení**

Vypsání výběrového řízení a oslovení velkého okruhu architektů. Výběrovému řízení by měla předcházet mediální kampaň, kterou by se okruh zájemců o tuto pozici značně rozšířil.

Složení výběrové komise by se mělo skládat ze zástupců:

- Samosprávy
- Odboru rozvoje a územního plánování
- Odborníků v oboru architektury a urbanismu znalých místního prostředí
- Odborníků z řad ČKA

V současné době jsme v jednání se zástupci ČKA, kteří nám přislíbili součinnost a to jak na tvorbě zadávacích podmínek případného výběrového řízení a propagaci, tak i samotnou účast ve výběrové komisi.

Návrh pracovní skupiny

- Pracovní skupina navrhuje model – externí spolupráce jednotlivce na smlouvu o dílo s podpůrným „sborem odborníků“
-
- Doporučujeme, aby případný zájemce o výkon funkce městského architekta nebyl úzce spjatý s městem Žďár nad Sázavou. Mohlo by dojít k přílišným vazbám na místní organizace a tím i k jisté závislosti.
- Architekt vykonávající funkci architektonického dohledu by neměl v katastru města Žďár, který by spadal do jeho rozhodovací kompetence, projektovat. Docházelo by tak ke střetu zájmů (posuzoval by si sám sebe).
- K úspěšnému výkonu činnosti architektonického dohledu je důležitá politická vůle ze strany vedení města a to i státní správy a samosprávy.

- Navrhujeme, aby městský architekt byl přímo zodpovědný vedení města.
- Doporučujeme, aby byl zřízen „poradní sbor“ z řad architektů a urbanistů činných v městě Žďár nad Sázavou, který by sloužil jako poradní a zároveň kontrolní nástroj. Tato skupina odborníků by se mohla scházet např. jednou měsíčně nebo dle potřeby, na základě výzvy městského architekta nebo vedení města.
- Je důležité, aby byl zajištěn bezproblémový tok informací ze strany úřadu směrem k městskému architektu, ale i naopak. Proto navrhujeme zřídit směrnici, která by toto sdílení informací ošetřila.
- Klíčová spolupráce architekta bude především s odborem rozvoje a ÚP, technickou správou budov města, odborem komunálních služeb, stavebním odborem, oddělení projektů a komunikace a majetkoprávním odborem.
- Do doby než bude funkce architektonického dohledu plně zažita a to jak ze strany státní správy, samosprávy, ale i veřejnosti, navrhujeme působení architekta dvakrát v týdnu (pondělí a pátek). A to tak, že během obou dnů by měl vyčleněny dvě konzultační hodiny pro veřejnost.
- Celkový výkon funkce architektonického dohledu by měl být měsíčně v rozsahu cca 65 – 80 hodin. Při hodinové mzdě 250 – 300 Kč by to byl měsíční náklad v rozmezí cca 16.250 – 24.000 Kč a roční cca 200.000 – 300.000 Kč

Závěr pracovní skupiny – doporučení RM

Pracovní skupina „Koncepte architektonického dohledu“ navrhne Komisi místního rozvoje a životního prostředí, aby doporučila RM schválení funkce architektonického dohledu.

Použité materiály

Při sestavování tohoto dokumentu pro RM bylo čerpáno z odborných konzultací s architekty a veřejně dostupných materiálů poskytnutých ČKA a volně dostupných na internetu.

JUDr. PhDr. Jiří Plos, 2011 – Desatero k postavení a činnosti hlavního architekta
<https://www.cka.cz/cs/cka/cinnost-komory/otta/mestsky-architekt-jako-garant-kvalitni-podoby-mest-a-obci/desaterohlavnoarchitekta.pdf>

Česká komora architektů, 2014 - Městský architekt
https://www.cka.cz/cs/media/prilohy/souhrnny_material_am_web_140930_final.pdf

JUDr. PhDr. Jiří Plos, 2007 - O potřebnosti či nepotřebnosti hlavních architektů měst a jejich postavení v místní správě <http://portal.uur.cz/pdf/hlavniarchitekt-plos-2007.pdf>

Ing. arch. Marek Janatka, Ph.D., Ing. arch. Václav Zůna, 2015 – Seminář platformy Starostové starostům – veřejná prezentace - Jak zvolit architekta města?

Ing.arch. Martin Hilpert, 2015 - Seminář platformy Starostové starostům – veřejná prezentace - Městský architekt a jeho role

Výstupy a citace z osobních jednání, 2015 - Ing. arch. Marek Janatka, Ph.D, Ing. arch. Milan Košář
Ing. arch. Zdeňka Vydrová, Ing. arch. Petr Lešek

